

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»

Кафедра менеджменту та економіки

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ:

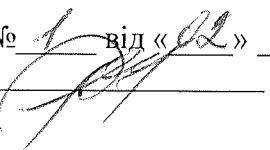
“ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ВЧЕНЬ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ”

Укладач:

Доктор економічних наук, професор

Ю. К. Зайцев

Обговорено та схвалено на засіданні
кафедри менеджменту та економіки,

протокол № 1 від « 02 » 09 2020 р.
Завідувач Ю. Ремига

Київ – 2020

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ: НЕОБХІДНІСТЬ ТА МОЖЛИВОСТІ

Підготовка висококваліфікованих фахівців конкурентоспроможних на ринку праці, здатних до компетентної та ефективної діяльності за обраною спеціальністю, вимагає значного підвищення уваги з боку викладачів, кафедр до підвищення рівня творчої активності студентів у процесі оволодіння необхідними знаннями та навичками, отже до організації їх самостійної роботи над дисциплінами, що вивчаються, до підвищення рівня усвідомлення необхідності систематичного, наполегливого вивчення широкого кола матеріалів у позалекційний час.

Самостійна робота студента (СРС) – невід'ємна складова частина підготовки фахівців в НН інституті “Європейська школа бізнесу” Міжнародного європейського університету і є однією з ефективних форм оволодіння навчальним матеріалом поза межами обов’язкових занять. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами під час навчання, їх поглиблення, набуття і удосконалення практичних навичок та умінь за відповідними спеціальністю та напрямом.

Актуалізація потреби у розвитку самостійної роботи студентів при вивченні тих чи інших дисциплін зумовлена також двома принциповими обставинами: по-перше, стрімким розвитком використання новітніх технологій щодо отримання необхідної інформації в індивідуальному порядку і, по-друге, глобальною вірусною пандемією, яка, обмежуючи можливість безпосередніх контактів викладачів і студентів, не може, тим не менш, завадити свідомому студенту оволодівати, під дистанційним контролем викладача, програмним матеріалом курсів у значній мірі самостійно.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, визначається навчальним планом і становить не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

Зміст самостійної роботи студента визначається навчальною програмою вивчення дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Обсяги самостійної роботи окремого студента можуть значно виходити за межі навчальної програми, якщо це зацікавило його і у нього виникло бажання (потреба) у поглибленні та розширенні кола знань з даної навчальної дисципліни.

Самостійному вивченю студентами курсу, чи окремих його тем, передують базові лекції, на яких розкриваються алгоритм та завдання вивчення курсу, окреслюються ключові та проблемні аспекти логіки, змісту, сутності дисципліни, їх функціональне навантаження щодо засвоєння теоретичного та прикладного значення питань, що розглядаються.

Самостійна робота студентів включає такі складові: підготовку до аудиторних занять (лекції, семінари, тощо); виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру; самостійне вивчення окремих тем курсу відповідно до навчально-тематичних планів; підготовку до контрольних випробувань, у тому числі до фронтальних, модульних і комплексних контрольних робіт; підготовку до підсумкової державної атестації (іспит, або залік); роботу в студентських наукових гуртках, проблемних групах, семінарах тощо; участь у роботі факультативів, спецсемінарів тощо, участь у науковій і науково-методичній роботі кафедр, наукових підрозділів; участь у наукових і науково-практических конференціях, семінарах, конкурсах, тощо; інші види діяльності, що ініціюються та здійснюються викладачами та кафедрами.

УМОВИ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Умови для самостійної роботи створюються ННІ “Європейська школа бізнесу” і його кафедрами, відповідальними за конкретні напрями навчальної діяльності. Матеріально-технічне та інформаційно-технічне забезпечення самостійної роботи студентів включає: бібліотеку з комп’ютерним читальним залом; комп’ютерний клас з можливістю роботи в Інтернеті;

Кафедри та науково-дослідні лабораторії інституту мають проводити систематичну роботу по залученню студентів до участі в науково-дослідній діяльності відповідно до положень про ці підрозділи.

Організаційні структури, в яких студенти здійснюють наукову діяльність (студентські наукові товариства, проблемні групи, гуртки, семінари тощо), створюються інститутом і його підрозділами з ініціативи студентів.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Збільшення частки часу для самостійної роботи студентів вимагає адекватного збільшення кількості академічних годин, що відводяться на підготовку викладачами індивідуальних завдань для студентів, на контроль якості виконання цих завдань, на організацію круглих столів, міні конференцій, на яких студенти доповідають про результати своїх індивідуальних досліджень, розробок, рефератів, есе з тієї чи іншої теми. До того ж, викладач має проводити поточні групові та індивідуальні консультації, індивідуальну роботу з окремими студентами, розробку науково-методичних і навчальних матеріалів.

Організація та контроль за ходом, змістом і результатами самостійної навчальної роботи здійснюються відповідно до графіків контролю самостійної роботи студентів. Такі графіки розробляються та затверджуються кафедрами ННІ “Європейська школа бізнесу”.

Організація та проведення самостійної роботи студентів має на меті оволодіння такими вміннями та навичками:

- вміння самостійно організовувати вивчення та засвоєння окремих тем і розділів дисципліни, що вивчається;

- оволодіння методикою самостійної роботи з каталогами бібліотеки, пошуку необхідних наукових і навчальних джерел для вивчення сутності тієї чи іншої проблеми та формування своєї думки і позиції щодо способів її розв'язання;

- оволодіння навичками роботи з навчально-методичною, науковою літературою, вміннями визначати головне, змістовне у матеріалі, проблемі, що розкривається у джерелах, осмислювати матеріал і використовувати його при підготовці до виступу, написанні тексту реферату, есе, статті тощо;

ЗМІСТ І ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Усі види самостійної роботи повинні виконуватися студентом особисто, являти собою закінчену розробку, демонструвати достатню компетентність автора в розкритті питань, що досліджуються; мати навчальну, наукову або практичну спрямованість і значимість; містити певні елементи новизни (при виконанні науково-дослідної роботи).

Види і зміст самостійної роботи студента зожної спеціальності визначаються навчальною програмою з дисципліни. Час, що відводиться на самостійну роботу студента зожної спеціальності, визначається навчальним планом.

Самостійна робота студентів в процесі вивчення начальної дисципліни передбачає підготовку фіксованих виступів, доповідей, написання ессе, рефератів, виконання письмових контрольних робіт.

За своїм змістом реферат, ессе чи виступ повинні відповідати обраній темі. Обсяг ессе, реферату як правило, у межах 10-12 сторінок тексту, структура якого включає план, коротку вступну частину у якій зазначається актуальність теми, визначаються мета та завдання дослідження, ступінь її розробки у новітніх джерелах; власне зміст, у якому розкривається сутність проблеми, що розглядається, пропонується своє бачення шляхів її розв'язання; узагальнення та висновки; список використаних джерел.

Викладення матеріалу в рефераті, ессе повинно мати науковий характер, свідчити про навички студента до аргументації своєї позиції з тієї чи іншої проблеми, вміння чітко й у доступній формі, без орфографічних і синтаксичних помилок, формулювати свою думку. Пряме переписування матеріалів з літератури неприпустиме. Кожна цитата має мати посилання на конкретне її джерело із зазначенням усіх вихідних даних роботу на яку студент посилається, та сторінки, на якій розміщено висловлювання цитованого автора. Писати текст слід на одному боці аркуша, розбірливо, без помилок. Студенту надається право самостійного вибору теми реферату, ессе із переліку питань, які подано далі. Викладач має право запропонувати нову тему поза списком питань. Які пропонуються у програмі.

Рекомендації щодо самостійного вивчення окремих тем і проблем курсу повинні містити в собі вказівки стосовно терміну, обсягу, якості засвоєння матеріалу із зазначенням навчальних і наукових видань, що використовуються з

цією метою, а також питання для самоконтролю, тести, контрольні завдання тощо.

КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Результати самостійної роботи студентів оцінюються викладачем відповідного курсу. Форми контролю обираються викладачем з таких варіантів:

- поточний контроль на основі виконання практичних робіт;
- поточний контроль засвоєння знань на основі оцінки усної відповіді на питання, повідомлення, доповіді тощо (на практичних заняттях);
- усна доповідь;
- вирішення ситуаційних завдань;
- конспект, виконаний з теми, що вивчалась самостійно;
- тестування, виконання письмової контрольної роботи;
- стаття, тези виступу та інші публікації в науковому, науково-популярному, навчальному виданні тощо за підсумками самостійної навчальної й науково-дослідної роботи.

Критерії оцінювання:

"Відмінно" – заслуговує студент, який успішно виконав контрольну роботу, реферат чи ессе та під час захисту дає логічно побудовані, обґрунтовані відповіді на поставлені запитання; уміло методи сучасного дослідження, вільно володіє термінологією при характеристиці різноманітних явищ і процесів.

"Добре" – заслуговує студент, який володіє достатнім обсягом знань відповідно до навчальної програми, але не завжди може аргументувати висловлені ним думки й положення сформульовані в рефераті, ессе; опрацював усі рекомендовані джерела, але недостатньо оперує ними; використовує для відповіді положення тільки окремих наукових праць;

"Задовільно" – заслуговує студент, який виявив знання основної частини навчального матеріалу, але не завжди може використати отриману інформацію при аналізі проблем, що розглядаються; має недостатній рівень вмінь щодо систематизації та узагальнення матеріалу; виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності, але доволі часто припускається помилок та неточностей у відповіді.

"Незадовільно" – заслуговує студент, який виявив істотні помилки у знаннях програмного матеріалу дисципліни, припустився принципових помилок у виконанні контрольних завдань і не може конструктивно продовжувати навчання без набуття базових знань з усіх розділів програми курсу.

Таблиця 1. Таблиця відповідності шкали оцінювання контрольних робіт, рефератів та ессе студентів денної форми навчання

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною системою
A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4
C	Добре – правильна робота з певною кількістю незначних помилок	4
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю помилок	3
E	Достатньо – виконання задовільняє мінімальні вимоги до даного виду робіт	3
FX	Незадовільно – потрібно доопрацювати завдання, або виконати інший вид завдання	2

Приклад оформлення титульного аркуша контрольної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ННІ “ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ”
Кафедра менеджменту та економіки

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни “Історія економічних вчень і менеджменту”
Варіант № _____

Студента(-ки) _____ курсу _____ групи
ННІ “Європейська школа бізнесу”,
спеціальності «Менеджмент»

_____ (прізвище, ім’я, по батькові)

Перевірив: _____
(науковий ступінь, вчене звання, ініціали та прізвище викладача)

КИЇВ 2020

Приклад оформлення титульного аркуша ессе

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ННІ “ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ”
Кафедра менеджменту та економіки

НАЗВА ТЕМИ

(без слова «тема» і без лапок, великим шрифтом)

Ессе виконав (-ла)
Студент(-ка) _____ курсу _____ групи
ННІ “Європейська школа бізнесу”,
спеціальності «Менеджмент»

(прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірив: _____
(науковий ступінь, вчене звання, ініціали та прізвище викладача)

КІЇВ 2020

1. ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ:

Для закріплення теоретичних знань і практичних навичок по дисципліні студентам пропонується виконати контрольну роботу.

Завдання виконується на аркушах формату А4 на комп'ютері або рукописно з дотриманням вимог нормоконтролю до оформлення матеріалу.

Вимоги нормоконтролю до оформлення матеріалу:

- робота повинна бути виконана технічно і літературно грамотно: надрукована на одній стороні листа формату А4, друкувати з інтервалом 1,5 пт., розмір шрифту – 14;

- текст слід писати, дотримуючись наступних розмірів полів: верхнє і нижнє – 20 мм., ліве – 30 мм, праве – 15 мм.;

- всі лінії, літери, цифри і знаки повинні бути одного кольору (чорного);

- сторінки нумерують арабськими цифрами і проставляють в правому верхньому кутку;

- ілюстрації і таблиці слід розташовувати в роботі безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці;

- назва таблиці або рисунка повинна бути короткою і відображати його зміст; пишеться з великої літери. В кінці назви таблиці або рисунка крапка не ставиться.

Титульний аркуш включається в загальну нумерацію сторінок реферату, але номер сторінки не проставляється.

При виконанні завдань із кількісними характеристиками слід дотримуватися наступних вимог:

- перед розв'язанням завдання необхідно привести його умову;

- розв'язання завдання слід супроводжувати необхідними формулами, розрахунками, короткими поясненнями;

- всі розрахунки показників виробляються з точністю від 0,01, до 0,1%;

- наприкінці роботи вказується перелік використаної літератури, ставиться підпис студента та дата.

2. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО РЕФЕРАТУ, ЕССЕ, КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ:

1. Сформулюйте своє розуміння поняття “розвиток”. На Ваш погляд, поняття розвиток та зростання це тотожні поняття?
2. Які типи та моделі розвитку Ви знаєте?. Які, на Ваш погляд, є найбільш ефективними, перспективними?
3. Чим і в силу яких причин відрізняються цілі економічного розвитку на різних історичних етапах розвитку економічних систем?
4. Дайте характеристику сутності технологічних революцій та їх ролі у розвитку людської цивілізації;
5. Яку роль відіграють ціннісні орієнтири у визначенні стратегічних цілей розвитку економіки та суспільства і способів їх досягнення;
6. Як Ви розумієте сутність поняття “соціальні трансформації суспільства”;
7. Що Ви знаєте про Конфуція та його роль у розвитку сучасного менеджменту?
8. Розкрийте сутність зв’язку між меркантилізмом і протекціонізмом;
9. У чому Ви вбачаєте сутність і зміст соціальних трансформацій в Європі пов’язаних із розвитком процесів первісного нагромадження капіталу?
10. Назвіть найбільш відомих представників економічної думки епохи первісного нагромадження капіталу;
11. Розкрийте взаємозв’язок між буржуазно-демократичними революціями та формуванням якісно нової теоретичної, політичної, соціальної та економічної парадигми розвитку у країнах Європи;
12. Дайте характеристику основних положень поглядів вчених-економістів періоду становлення ринкового господарства капіталістичного типу. Назвіть імена провідних вчених-економістів 18 — початку 19 ст.;
13. Сформулюйте Вашу думку стосовно вчення Карла Маркса — чи воно повністю застаріле і повинно бути відкинуто як позавчорашній день в науці, чи навпаки, є підстави знати та враховувати певні його положення, висновки, узагальнення у процесі сучасних досліджень соціально-економічних проблем?
14. Окресліть зв’язок між основними положеннями німецької історичної школи політичної економії Ф. Ліста та проблемами, що стоять сьогодні перед економікою та суспільством України;
15. У чому принципові відмінності між принциповими положеннями класичної політичної економії та маржиналізмом? Назвіть основних представників теорії граничної корисності та окресліть сутність їх поглядів на підходи до аналізу проблем економічного життя;
16. Розкрийте внесок Альфреда Маршала у розвиток класичної економічної теорії. Чи відбувся розрив із класичною економічною теорією у процесі становлення неокласичного напряму?
17. Чим збагатила неокласика у теоретичному, методологічному та інструментальному плані класичну економічну теорію?
18. Дайте характеристику форм і тенденцій розвитку капіталізму в Україні після відміни кріпосного права;
19. Назвіть провідних учених-економістів України другої половини 19 - початку 20 ст.. У чому полягає їх внесок у розвиток економічної теорії в Європі та в цілому у світі?

20. Розкрийте сукупність причин появи кейнсіанства. Які нові принципи управління капіталістичним ринковим господарством запропонував Дж. М. Кейнс?

21. Чи використовуються в наш час положення кейнсіанства та неокейнсіанства в економічній політиці держав? Якщо так, то чому?

22. У чому полягає значення праці Й. А. Шумпетера “Теорія економічного розвитку (Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу)” (1911) для формування парадигми економічного мислення вчених, політиків, бізнесменів у ХХ ст.?

23. Розкрийте парадигмальні особливості системи підходів і методів дослідження економіки у предметному полі субстантивістської політичної економії Карла Поланьї;

24. Як ви розумієте тезу К. Поланьї про примат суспільства над економичною системою;

25. Дайте характеристику значення Маніфеста “До створення іншої економічної науки (а тим самим й іншого світу)” (2007) для розвитку економічної теорії та економічної науки в цілому. Хто написав цей Маніфест, які його основні положення?

26. Розкрийте зміст і значення для формулювання принципів економічної політики праці Дж. Б'юкенена «Конституційна економічна теорія»;

27. Розкрийте зміст і значення праці Ф. фон Хайека “Дорога до рабства” (1944) для становлення принципів економічного лібералізму та неолібералізму;

28. У чому специфіка бачення Мілтоном Фрідманом сутності взаємозв’яку та взаємовпливів капіталізму і свободи. Праця Мілтона Фрідмана “Капіталізм і свобода” (1962);

29. Які причини викликають до життя демасифікацію суспільства як нову форму соціальних відносин. У яких формах така демасифікація знаходить свій прояв та які позитивні і негативні наслідки для розвитку суспільства вона породжує?

30. Чи існують у сучасній Україні, прекаріат, дауншифтери, трендайди тощо?

31. Якими причинами викликана до життя потреба та проблема формування нової парадигми економічного розвитку сучасного суспільства? Якими мають бути її ключові принципи та ознаки?

32. Дайте характеристику філософії розвитку глобальної економіки та суспільства в умовах четвертої промислової (нанотехнологічної) революції на засадах людиноцентричної / трансгуманістичної парадигми в системі пріоритетів економічної політики глобалізованого суспільства;

33. Якими мають бути, на Ваш погляд, ключові принципи нової наукової парадигми економічного мислення при розробці теоретичної концептуальної моделі суспільного розвитку в нових умовах;

34. Дайте характеристику ключових елементів нової парадигми та нової методології у сучасних політико-економічних дослідженнях;

35. Розкрийте місце сучасної політичної економії у формуванні теоретичної концепції та моделі забезпечення процесу гармонізації системи інтересів усіх соціальних прошарків населення глобалізованого суспільства;

36. Які причини викликали до життя потребу у формуванні такого напряму у сучасній політичній економії як політична економія посткапіталістичного суспільства?

37. Назвіть основні школи сучасного стратегічного менеджменту та дайте коротку характеристику їхніх відмінностей;

38. У чому, на Ваш погляд, полягає історична заслуга Конфуція щодо формування субстанціональних зasad і принципів сучасного менеджменту?

Ситуативні вправи:

1. Окресліть зв'язок між основними положеннями німецької історичної школи політичної економії Ф. Ліста та проблемами, що стоять сьогодні перед економікою та суспільством України;
2. Чи використовуються в наш час положення кейнсіанства та неокейнсіанства в економічній політиці держав? Якщо так, то чому?
3. Окресліть сутність та дайте характеристику позицій Й. А. Шумпетера щодо причин наростання суперечностей у соціальній сфері? Сформулюйте свою думку стосовно актуальності позиції Шумпетера в наш час, наведіть систему аргументів за або проти такої актуальності;
4. Сформулюйте аргументовану відповідь на запитання: чи відбулася в Україні конституційна революція за Джеймсом Б'юкененом?
5. Дайте аргументовану відповідь на питання, чи реалізується сьогодні принцип нового соціального порядку – «вільні відносини між вільними людьми» (Дж. Б'юкенен) та що необхідно зробити для забезпечення нової якості розвитку «конституційних прав власників»?
6. У чому сутність лібертаріанства та як її розуміють представники українського уряду? Чи можливий розвиток сучасної України на принципах лібертаріанства?
7. Дайте характеристику становлення нових стереотипів поведінки людини, подолання цінностей, притаманних індустріальному суспільству в умовах розвитку нового технологічного способу виробництва та процесів глобалізації. Які особливості цих процесів Ви можете побачити в Україні, який вплив вони чинитимуть на наше подальше економічне, соціальне, політичне, духовне життя?
8. Якими причинами викликана до життя потреба та проблема формування нової парадигми економічного розвитку сучасного суспільства? Якими мають бути її ключові принципи та ознаки?
9. Дайте характеристику філософії розвитку глобальної економіки та суспільства в умовах четвертої промислової (нанотехнологічної) революції на засадах людиноцентричної / трансгуманістичної парадигми в системі пріоритетів економічної політики глобалізованого суспільства;
10. Порівняйте основні принципи, форми та інструменти неоліберальної та постнеоліберальної моделі економічного розвитку. Яка модель, на Ваш погляд, найбільше відповідає інтересам більшості громадян національних держав?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна література:

1. Hunt E. K., Lautzenheiser Mark (2011). History of Economic Thought: A Critical Perspective; foreword by Robin Hahnel. -3rd ed., Routledge;M.E.Sharpe Armonk, New York London, England, 604 pages. <https://doi.org/10.4324/9781315703688>
В PDF: <https://www.taylorfrancis.com/books/e/9781315703688>
2. A History of Economic Theory and Method (2014, 2007, 1997) by Ekelund, Robert B., Hébert, Robert F.Sixth Edition, Waveland Press Inc., Long Grove, Illinois

3. The History of Economic Thought: A Reader (2013); Edited by Medema, Steven G, Samuels, Warren J. Second Edition, Routledge, London and New York, 766 pages.
4. Steven G. Medema (2019). The Economics Book: From Xenophon to Cryptocurrency, 250 Milestones in the History of Economics (Sterling Milestones), Sterling, New York.
5. Handbook of the History of Economic Thought: Insights on the Founders of Modern Economics (The European Heritage in Economics and the Social Sciences (11)) 2012th Edition by Jürgen Backhaus (Editor), Springer. URL: <http://competitionandappropriation.com/wp-content/uploads/2017/08//HandbookHistoryThought.pdf>.
6. Йозеф А. Шумпетер. Теорія економічного розвитку: Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу / Пер. з англ. В. Старка. - К.: Видавничий Дім “Києво-Могилянська академія”, 2011. - 242 с.
7. Злупко С. М. Історія економічної теорії.- К.: Знання, 2005. – 719 с.
8. Історія економічних учень: Підр. / Л. Я. Корнійчук, Н. О. Татаренко, А.М.Поручник та ін.; За ред. Л.Я.Корнійчук, Н.О.Татаренко – К.: КНЕУ, 2001.- 564 с.
9. Історія економічних учень: Підручник.: У 2ч. – Ч. 1,2 / За ред. В.Д.Базилевича. – К.: Знання, 2005.
10. Корнійчук Л. Я. Історія економічної думки України: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2004. – 431 с.
11. Леоненко П. М., Юхименко П.І. Економічна історія. Навч. посібник, “Знання-Прес”, - К., 2004. - 570 с.
12. Пармаклі Д. М. Історія економічних вчень: Навчальний посібник. - Одеса, 2018. - 113 с.
13. Зайцев Ю.К, Москаленко О.М. Сучасна політична економія як теоретична основа економічного розвитку суспільства: у 2 кн. - Кн. I. Філософсько- методологічні засади архітектоніки предмета сучасної політичної економії: монографія / Ю. К. Зайцев, О. М. Москаленко. - Київ: КНЕУ, 2018. - 397, [3] с.
14. Зайцев Ю. К., Москаленко О. М. Сучасна політична економія як теоретична основа економічного розвитку суспільства : у 2 кн. — Кн. II. Сучасна політична економія як методологічна парадигма економічної політики розвитку у глобалізованому суспільстві: монографія / Ю. К. Зайцев, О. М. Москаленко. – Київ: КНЕУ, 2020. - 275 с.
15. Москаленко О. М. Теорія і модель випереджаючого економічного розвитку в системі суспільних стратегічних потреб: монографія / О. М. Москаленко. - К.: КНЕУ, 2014. - 550, [2] с.
16. Дейнека Т. А. Соціально-економічні суперечності процесу глобалізації суспільства (політико-економічний аналіз) : монографія / Т. А. Дейнека. - Київ : КНЕУ, 2018. - 510, [2] с.
17. Фещенко В. М. Сучасні економічні теорії: навч. Посіб. / В. М. Фещенко. - К.: КНЕУ, 2012. - 474 с.
18. Якобчук В. П. Історія економіки та економічної думки [Текст]: Навч. посіб. / В. П. Якобчук, Ю. В. Богоявленська, С. В. Тищенко — К.: “Центр учебової літератури”, 2020. 476 с.
19. Сандмо, А. Экономика идей / пер. А. Апполонова, Ю. Каптуревского под науч. ред. Д. Шестакова. - М.: Изд. Института Гайдара, 2019. - 552 с.
20. Седлачек, Томаш. Экономика добра и зла. В поисках смысла экономики от Гильгамеша до Уолл-стрит. - М.: Ад Маргинем Пресс, 2016. 544 с.

21. Лорткян Э. Л. История экономики и экономической мысли Украины: Эволюция рыночной экономики. – Харьков: Консул, 2004. – 360 с.
22. Семенов Ю. И. Философия истории. Общая теория исторического процесса. – М.: Академический проект; Трикста, 2013. – 615 с.
23. История управленческой мысли: Учебник / О. Ю. Артемов, А. В. Кожанова, И. Н. Макашов, С. А. Овчинников, Н. В. Овчинникова, К. А. Чистякова; под ред. Н. В. Овчинниковой. М.: РГГУ, 2013, 688 с.
24. Классики менеджмента / Под ред. М. Уорнера; Пер. с англ. под ред. Ю. Н. Каптуревского. Спб.: Питер, 2001.
25. Современные классики теории предпринимательства. Лауреаты Международной премии за вклад в исследования предпринимательства и малого бизнеса (1996 — 2010) [Текст] / пер. с англ. под науч. ред. А. Ю. Чепуренко; предисл. И послесл. А. Ю. Чепуренко; Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики», Науч.-учеб. Лаб. Исследований предпринимательства. - М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2013. - 526 с.
26. Курц Х. Д. Краткая история экономической мысли / пер. с нем. Н. В. Автономовой; под науч. ред. В. С. Автономова. - М.: Изд-во Института Гайдара, 2020. - 312 с.

Додаткова література:

1. Маршалл А. Принципи економічної науки: Реф. Підр. / Укладач Фещенко В.М. – К.: АДС “УМК Центр”, 2001. – 211 с.
2. Кейнс Дж. М. Трактат про грошову реформу. Загальна теорія зайнятості, процента та грошей: Реф.-дайдж. / Укл. Фещенко В.М. – К.: АУБ, 1999. – 189 с.
3. Туган-Барановський М.І. Політична економія. Курс популярний / Відп. ред. Т.І. Дерев'янкін. – К.: Наукова думка, 1994. – 263 с.
4. Шумпетер, Йозеф А. Капіталізм, соціалізм і демократія / Пер. С англ.. В. Ружицького та П. Таращука. – К.: Основи, 1995. – 528 с.
5. 38. Чухно А.А. Постіндустріальна економіка: теорія, практика та їх значення для України. – Київ, Видавництво Логос, 2003. – 431 с.
6. Фещенко В.М. Дослідження проблем становлення та розвитку ринкового господарства в працях економістів України другої половини XIX – початку XX ст. – К.: КНЕУ, 2003. – 187 с.
7. Ю. Зайцев. Субстантивістська школа, або політична економія Карла Поланьї та її місце у пізнанні природи сучасних чинників економічного розвитку // Україна: аспекти праці. – Київ, № 4. – 2011.
8. Зайцев Ю. К. Нова, або конституційна політична економія Джеймса Б'юкенена // Формування ринкової економіки. Науковий збірник. Випуск 23. - К.: КНЕУ, 2010 – С. 56 – 66.
9. Юрій Зайцев. Політична економія постіндустріального суспільства // Економічна теорія. 2019. № 1. - С. 20 — 42.
10. Зайцев Ю.К. Соціалізація економіки України та системна трансформація суспільства. - К.: КНЕУ, 2002. - 187 с.
11. Зайцев Ю. К., Москаленко О. М. Політична економія глобалізованого суспільства // Проблеми економіки та політичної економії. Науковий економічний електронний журнал. - 2018., № 1 (6). - С. 95 — 113.

12. Маслов А. О. Інформаційна економіка: становлення, структура та теоретичне осмислення : монографія. - 2-ге вид. випр. і доп. / А. О. Маслов — К.: ВПЦ “Київський університет”, 2016. - 512 с.
13. Шумпетер, Й. Десять великих экономистов от Маркса до Кейнса [Текст] / пер. с англ. Н. В. Автономовой, И. М. Осадчей, Н. А. Розинской; под науч. ред. В. С. Автономова. М.: Изд. Института Гайдара, 2011. - 416 с.
14. Коуз, Р. Очерки об экономической науке и экономистах / пер. с англ. М. Марков; науч. ред. Д. Расков. - М.; СПбГУ, 2015. - 288 с.
15. Бегельсдейк, Ш., Маселанд, Р. Культура в экономической науке: история, методологические рассуждения и области практического применения в современности / пер. с англ. Н. В. Автономовой; науч. ред. В. С. Автономов. - М.; Спб: Изд-во Института Гайдара; Изд-во «Международные отношения»; Факультет свободных искусств и наук СПбГУ, 2016. - 464 с.
16. Стедмен-Джоунз, Даниел. Рождение неолиберальной политики: от Хайека и Фридмена до Рейгана и Тэтчер / Д. Стедмен-Джоунз; пер. с англ. А. А. Столярова; науч. ред. А. В. Куряев. - Москва; Челябинск: Социум; Мысль, 2017. - 522 с.
17. Ван дер Ве Г. История мировой экономики: 1945—1990 гг. — М.: Наука, 1994.- 412 с.
18. Камерон Р. Краткая экономическая история мира. От палеолита до наших дней/Пер. с англ. – М.: «Российская политическая энциклопедия», 2001.- 544 с.
19. Панорама экономической мысли конца XX столетия: В 2 т.: Пер. с англ. / Под ред. Д. Гринэуэя, М. Блини, И. Стюарта. – СПб.: Экон. шк., 2002.
20. Сэй Ж.Б. Трактат по политической экономии. Бастия Ф. Экономические софизмы. Экономические гармонии. – М.: Дело, 2000.- 232 с.
21. Шумпетер Й. История экономического анализа: В 3 т. – СПб.: Экон. шк., 2004.
22. Шумпетер Й. Теория экономического развития (Исследования предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры). – М., 1992.- 562 с.
23. Бузгалин Александр Владимирович, Колганов Андрей Иванович. Глобальный капитал. В 2-х т.т. Т. 1. Методология: По ту сторону позитивизма, постмодернизма и экономического империализма (Маркс re-loaded). – Изд. 3-е, испр. и сущ. доп. – М.: ЛЕНАНД, 2015 . – 640 с.
24. Бузгалин Александр Владимирович, Колганов Андрей Иванович. Глобальный капитал. В 2-х т.т. Т.2. Теория: Глобальная гегемония капитала и ее пределы («Капитал» re-loaded). – Изд. 3-е, испр. и сущ. доп. – М.: ЛЕНАНД, 2015. – 912 с.
25. Есть ли будущее у капитализма? Сб. статей И. Валлерстайна, Р. Коллінза, М. Манна, Г. Дерлугъяна, Калхуна. [Текст] / пер. С англ.. под. ред.. Г. Дерлугъяна. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2015 – 320 с.
26. Иноземцев В.Л. Современное постиндустриальное общество: природа, противоречия, перспективы: Учеб.пособие для студентов вузов. – М.: Логос,2000. – 304 с. – С. 92-112).
27. Маркс Карл. Капитал. Критика политической экономии. [Предисл. Ф. Энгельса]. Пер. И.И. Степанова-Скворцова, провер. И испр. Т. I – М., Политиздат, 1967. Т. I. КН. I. Процесс производства капитала. VIII. 908 с.

28. Норт, Д. Понимание процесса экономических изменений [Текст] / пер. С англ.. К. Мартынова, Н. Эдельмана; Гос. ун-т – Высшая школа экономики. – М.: Изд. до Гос. ун-та – Высшей школы экономики. 2010. – 256 с.
29. Дrexслер, Э. Всеобщее благоденствие. Как нанотехнологическая революция изменит цивилизацию [Текст] / пер. с англ. Ю. Каптуревского; под науч. Ред. С. Лурье. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2014. – 504 с.
30. Стиглиц, Джозеф. Цена неравенства. Чем расслоение общества грозит нашему будущему: [перевод с английского] / Д.Е. Стиглиц. – Москва: Эксмо, 2015. – 512 с.
31. Стиглиц Дж.Е. Крутое пике: Америка и новый экономический порядок после глобального кризиса / Стиглиц Джозеф; [пер. с англ. В. Лопатка]. – М.: Эксмо, 2011. – 512 с.
32. И. Валлерстайн. Исторический капитализм. Капиталистическая цивилизация. – М.: Товарищество научных изданий КМК, 2008. – 176 с.
33. Фридман М. Капитализм и свобода / Пер. С англ.. М.: Новое издательство, 2006. – 240 с.
34. Карл Поланьи. Великая трансформация: политические и экономические истоки нашего времени / Перевод с английского А.А. Васильева, С.Е. Федорова и А.П. Шурбелеева. Под общей редакцией С.Е. Федорова. – СПб: Алетейя, 2002. – 320 с.
35. К. По ту сторону невидимой руки: Основания новой экономической науки [Текст] / пер. с англ. А. Апполонова, Т. Котельниковой; под ред. И. Чубарова. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2014. – 432 с.
36. Джон Кеннет Гэлбрейт. Экономика невинного обмана: правда нашего времени. – М.: Издательство «Европа», 2009. – 88 с.
37. Гараедаги Джамшид. Системное мышление: Как управлять хаосом и сложными процессами: Платформа для моделирования архитектуры бизнеса/Дж. Гараедаги: пер. с англ. Е.И. Недбальская, науч. Ред. Е.В. Кузнецова. – Минск: Гревцов Паблишер, 2007. – 480 с.
38. Иноземцев В.Л. За пределами экономического общества: Научное издание. – М.: “Academia” – “Наука”, 1998. – 640 с.
39. Институциональная архитектоника и динамика экономических преобразований /Под ред. д-ра экон. Наук А.А. Гриценко. – Х.: Форт, 2008. – 928 с.
40. Норт Д. Институты, институциональные изменения и функционирование экономики. - М.: Фонд экономической книги, Начала, 1997;
41. Джеймс Бьюкенен. Границы свободы // Сочинения. Пер. с англ. Серия: “Нобелевские лауреаты по экономике ”. Т. 1 /Фонд экономической инициативы; Гл. ред. кол.: Нуреев Р.М. и др./. - М.: Таурус Альфа, 1997.
42. Джеймс Бьюкенен. Конституция экономической политики // Сочинения. Пер. с англ. Серия: “ Нобелевские лауреаты по экономике ”. Т. 1 / Фонд экономической инициативы; Гл. ред. кол.: Нуреев Р.М. и др./ - М.: “ Таурус Альфа ”, 1997.
43. Джеймс М. Б’юкенен. Конституциональная экономическая теория // Экономическая теория /Под ред. Дж. Итуэлла, М. Милгрейта, П. Ньюмена: Пер. с англ. /Науч. Ред. чл-корр. РАН В.С. Автономов. – М.: ИНФРА-М, 2004.
44. Маслоу Абрахам. Теория мотивации человека. – Классики теории государственного управления: американская школа /Под ред. Дж. Шафритца, А. Хайда. – М.: Изд-во МГУ, 2003.

45. Предупреждение человечеству. Декларация ученых по глобальным проблемам // “Человек”. – 1993. - № 5. – С. 173 – 175.
46. Создавая сильную демократию. Сто лет социал-демократической партии Швеции /Пер. с англ.; Предисл. Ю.М.Лужкова. - М.: Издательство “Весь мир”, 2001.
47. Булгаков С.Н. Философия хозяйства. – М.: Наука, 1990.
48. Горц А. Нематериальное. Знание, стоимость и капитал [Текст] / пер. С нем. и фр. М.М. Сокольской; Гос. ун-т – Высшая школа экономики. – М.: Изд. дом гос. унта – Высшей школы экономики, 2010.
49. Поланьи Карл. Избранные работы. М.: Издательский дом “ Территория будущего ”, 2010.
50. Чекмарев В.В. Новая политическая экономия: истоки и итоги (Костромская инициатива): актовый доклад на теоретическом семинаре “Дискуссионные проблемы современной обществоведческой и экономической мысли ”. Москва, 20 октября 2009 г. /В.В. Чекмарев. – М.: МГУ им. М.В. Ломоносова. Центр общественных наук: <http://newpoliteconomy.org/publications/articles/86.Pdf>.
51. Зайцев Ю.К., Москаленко О.М. Цивилизационный подход в современных политико-экономических исследованиях экономического развития // Вопросы политической экономии. – 2015. - № 3. – С. 71 – 76.
52. Родрик, Д. Экономика решает: сила и слабость «мрачной науки» Текст / пер.с англ. Е. Головлянициной. М.: Изд-во Института Гайдара, 2016. – 256 с.
53. Родрик, Д. Откровенный разговор о торговле. Идеи для разумной мировой экономики [Текст] 2019. / пер. с англ. А. Резвова. - М.: Изд-во Института Гайдара, 2019. - 384 с.
54. Стэндинг, Гай. Прекариат: новый опасный класс. – М.: Ад Маргинем Пресс, 2014. – 328 с.
55. Мейсон, Пол. Посткапитализм: путеводитель по нашему будущему. – М.: Ад Маргинем Пресс, 2016. – 416 с.
56. Пикетти, Томас (1971-). Капитал в XXI веке / Томас Пикетти. – Москва: Ад Маргинем Пресс, 2015. – 592 с.
57. Ален де Бенуа. Вперед, к прекращению роста! Эколого-философский трактат. – М.: Институт Общегуманитарных Исследований. ИОИ. Москва, 2013. – 112 с.
58. Через 100 лет: ведущие экономисты предсказывают будущее □Текст□ / Под ред. Игнасио Паласиоса-Уэрты; пер. с англ. А. Шоломицкой. Науч. ред. перевода Т. Дробышевская. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2016. – 304 с.
59. Розенберг Натан; Бирцделл, Л.Е. Как Запад стал богатым: экономическое преобразование индустриального мира / Н. Розенберг; Л.Е. Бирцделл; пер. с англ. Под ред. Б. Пинскера; науч. ред. В. Бусыгин. – Москва; Челябинск; Социум; ИРИСЭН, 2015. – 448 с.
60. Коломбатто, Энрико. Рынки, мораль и экономическая политика: новый подход к защите экономики свободного рынка / Э. Коломбатто; пер.с англ.под науч. ред. Гр. Сапова. – Москва: Мысль, 2016. – 500 с.
61. Гриценко, Андрей. Институциональная политическая экономия: предмет, методология, содержание / Андрей Гриценко. LAP LAMBERT Academic Publishing. Saarbrucken 2014. - 515 с.
62. Шваб, Клаус. Четвертая промышленная революция: перевод с английского / Клаус Шваб. - : «Э», 2018. - 208 с.

63. Шваб, Клаус. Четвертой промышленной революции: [перевод с английского] / Клаус Шваб, Николас Дэвис. - Москва: Эксмо, 2018. - 320 с.
64. Блуммарт Т. Четвертая промышленная революция и бизнес: Как конкурировать и развиваться в эпоху сингулярности / Тью Блуммарт, Стефан ван ден Брук при участии Эрика Колтофа; Пер. с англ. - М.: Альпина Паблишер, 2019. - 204 с.
65. Урри, Джон. Как выглядит будущее? / Джон Урри; пер. с англ. А. Матвиенко; под науч. ред. С. Щукиной. - М.; Издательский дом «Дело РАНХ и ГС», 2018. - 320 с.
66. Коуз Р., Ван Н. Как Китай стал капиталистическим / Пер. с англ. М.: Новое издательство, 2016. - 386 с.
67. Экономика США в XXI веке: вызовы и тенденции развития; отв. Ред. В. Б. Супян; М.: Издательство «Весь мир», 2018. - 424 с.
68. Лебедева, И. П. Японский рынок труда в XXI веке. Экономические и социальные проблемы. - М., Институт востоковедения РАН, 2019. - 314 с.
69. Аткинсон, Энтони Б. Неравенство: как с ним быть? / Энтони Б. Аткинсон; пер. с англ. О. Левченко; под науч. ред. М. Добряковой. - М.: Издательский дом «Дело» РАНХ и ГС, 2018. - 536 с.
70. Миланович, Б. Глобальное неравенство. Новый подход для эпохи глобализации [Текст] / пер. с англ. Д. Шестакова. - М.: Изд - во Института Гайдара, 2017. - 336 с.
71. Тироль, Жан. Экономика для общего блага / пер. с фр. И. Шевелевой; научный редактор перевода М. Левин. - М.: Изд-во Института Гайдара, 2020. - 696 с.